

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA GÖÇMEN İŞÇİLERİN VE AİLE FERTLERİNİN
HAKLARININ KORUNMASINA DAİR ANLAŞMA**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti (bundan sonra “Akit Taraflar” olarak anılacaktır), iki ülke arasındaki işgücü göçü sürecinin yasal olarak düzenlenmesine duyulan ihtiyaç nedeniyle, göçmen işçilerin sosyal, ekonomik ve diğer haklarının koruma altına alınması arzusuyla, uluslararası hukukun evrensel olarak kabul görmüş olan ilke ve prensipleri rehberliğinde aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır.

Madde 1

Bu Anlaşma, Türkiye’deki Özbekistan Cumhuriyeti vatandaşı göçmen işçiler ile bunların aile fertleri ve Özbekistan’daki Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı göçmen işçiler ile bunların aile fertlerinin haklarının korunması ile ilgili hususları hüküm altına alır.

Madde 2

1. Bu Anlaşma cinsiyetine, ırkına, diline, din veya inancına, politik veya başka bir görüşüne, ırki veya sosyal kökenine, yaşına, ekonomik varlığına, medeni durumuna ve işin nitelikleriyle ilgili olmayan diğer vasıflarına bakılmaksızın tüm göçmen işçilere uygulanır.
2. Bu Anlaşmada yer alan hiçbir hüküm göçmen işçileri ev sahibi ülkenin yasalarına uyma, kültürüne ve geleneklerine saygı gösterme yükümlülüğünden muaf tutmaz.

Madde 3

Bu Anlaşmada kullanılan terimler aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

- a) **göçmen işçi:** Bir Akit Tarafı Devletin yasal olarak diğer Akit Taraf Devletin ülkesinde ikamet eden ve yasal olarak ücretli bir işte çalışan vatandaşı,
- b) **sözleşme:** işveren ile göçmen işçi arasındaki iş ilişkisini düzenlemek amacıyla yapılmış olan akit,

- c) **çalışma faaliyeti:** Ev sahibi ülkenin mevzuatına göre belirlenmiş şartlara ve usullere uygun olarak işin gerçekleştirilmesi için akdedilmiş sözleşmeye istinaden göçmen işçinin çalışması,
- d) **işveren:** Ev sahibi ülkenin mevzuatında tanımlandığı şekilde göçmen işçiler ile yapmış olduğu sözleşmeye istinaden göçmen işçileri istihdam eden gerçek veya tüzel kişi,
- e) **ev sahibi ülke:** Göçmen işçinin çalışmak üzere gitmiş olduğu Akit Taraf Devlet,
- f) **göçmen işçinin aile fertleri:** Ev sahibi ülkenin mevzuatına göre göçmen işçinin eşi, bakmakla yükümlü olduğu 18 yaşından küçük çocukları.

Madde 4

1. Göçmen işçiler ev sahibi ülkede, bu ülkenin mevzuatına göre işveren ile yaptığı sözleşmeye bağlı olarak çalışır.
2. Akit Taraflar, bu Anlaşma çerçevesinde işveren ile göçmen işçi arasında akdedilen sözleşmelerden doğan yükümlülüklerden sorumlu olmaz.

Madde 5

1. Bu Anlaşmanın uygulanmasından sorumlu olan Akit Taraf kurumları (bundan sonra yetkili makamlar olarak anılacaktır):

Türkiye Cumhuriyeti bakımından;

- a) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı,
- b) İçişleri Bakanlığı

Özbekistan Cumhuriyeti bakımından;

- a) İstihdam ve Çalışma İlişkileri Bakanlığı,
- b) İçişleri Bakanlığı,
- c) İstihdam ve Çalışma İlişkileri Bakanlığı'na bağlı Yabancı İşgücü Göçü Ajansı.

2. Yetkili makamlarla ilgili değişiklikler olması durumunda, Akit Taraflar bu değişiklikleri diplomatik kanallar aracılığıyla birbirlerine bildirir.
3. Yetkili makamlar, bu Anlaşmanın uygulanması ile ilgili hususları çözüme kavuşturmak için ortak bir çalışma grubu oluşturur.
4. Yetkili makamlar, aşağıdaki hususlarda birbirlerine bilgi verirler:
 - a) Akit Taraf Devletlerin göçmen işçilerinin işe alınmasını ve çalıştırılmasını düzenleyen mevzuat ve bu mevzuatta meydana gelen değişiklikler,
 - b) Ülkeye giriş ve çıkış usulü hakkında hukuki işlemler ve bunlarda meydana gelen değişiklikler,
 - c) Göçmen işçilerin yaşam şartları,
 - d) Akit Taraf Devletlerin işgücü piyasalarının durumu,
 - e) Yabancı işgücü göçü alanında bölgesel işbirliğini geliştirmeye yönelik kurumlar ve bunların faaliyetleri.
5. Bu Anlaşmanın uygulanması amacıyla her bir Akit Taraf, diğer Akit Taraf Devlette yetkili makamına ait bir temsilcilik ofisi açabilir.

Madde 6

Bu Anlaşma aşağıda belirtilen kişilere uygulanmaz:

- a) Akit Tarafın, uluslararası kuruluşların genel merkezlerine ve temsilcilik ofislerine ve bir Akit Taraf Devletin, diğer Akit Taraf Devlette bulunan resmi temsilciliklerine iş için gönderilen veya istihdam edilen vatandaşları,
- b) Bir Akit Tarafça veya onun adına, kalkınma programlarının veya diğer işbirliği programlarının uygulanmasına katılmak üzere ülke dışına iş için gönderilen veya ülke dışında istihdam edilen, statüsü ev sahibi ülkeyle akdedilmiş ayrı bir anlaşma ile düzenlenen ve bu Anlaşma uyarınca göçmen işçi sayılmayan Akit Taraf Devletin vatandaşları.

- c) Sığınmacılar, uluslararası koruma başvuru sahipleri, uluslararası koruma statüsü sahipleri, geçici koruma statüsünde olanlar, mülteciler ve vatansızlar,
- d) Merkezi diğer Akit Taraf Devlette bulunan şirketin diğer Akit Taraftaki temsilcilik ve şubelerinde çalışan, iş yerinin merkezinin bulunduğu Akit Tarafı Devletin vatandaşları,
- e) Bir Akit Taraf Devlet ülkesinde akredite edilmiş yabancı basın yayın kuruluşlarında çalışan diğer Akit Taraf Devlet vatandaşları,
- f) Öğrenciler.

Madde 7

Göçmen işçinin ev sahibi ülkeye girmesi, ülkede kalışı ve ülkeden çıkması, ev sahibi ülkenin yasaları ve taraf olduğu uluslararası anlaşmalara uygun olarak yapılır.

Madde 8

Akit Taraflar kendi ülkelerine göç akışını düzenler ve yasadışı çalışma faaliyetinin önlenmesi için işbirliği yapar.

Madde 9

1. Göçmen işçiler, ev sahibi ülkenin yasalarına ve sözleşmenin şartlarına uygun olarak dinlenme hakkına sahiptir.
2. Göçmen işçiler, ev sahibi ülkenin işverenin izniyle vatandaşı olduğu Akit Taraf Devletin resmi tatillerinde çalıştırılmayabilir. Bu iznin koşulları sözleşmede belirlenir.
3. Göçmen işçiler için tıbbi bakım, ev sahibi ülkenin yasalarına uygun olarak karşılanır.
4. Göçmen işçiler, ikamet ve çalışma koşullarının yanı sıra ev sahibi ülkenin yasalarından doğan hak ve yükümlülükler hakkında ev sahibi ülkenin yetkili makamlarından bilgi alma hakkına sahiptir.

5. Göçmen işçi, ev sahibi ülkenin mevzuatına uygun olarak aile fertlerini birlikte yaşamak amacıyla ev sahibi ülkeye davet etme hakkına sahiptir.

Madde 10

1. Göçmen işçilerin ücretleri ve diğer çalışma koşulları sözleşme ile düzenlenir.
2. Aynı pozisyona, uzmanlığa ve vasa sahip, benzer görevleri yerine getiren göçmen işçinin çalışma ücreti, ev sahibi ülkenin vatandaşlarına uygulanandan daha az, çalışma koşulları daha olumsuz olamaz.

Madde 11

Bir göçmen işçinin ev sahibi ülkede çalıştığı işten çıktığında işveren kendisine, işin çeşidini, ne olduğunu, süresini ve işçinin vasfını gösteren bir belge verir.

Madde 12

1. Göçmen işçiler kazançlarını, ev sahibi ülkenin dışına serbestçe transfer edebilir.
2. Göçmen işçilerin gelirlerinin vergilendirmesi, ev sahibi ülkenin mevzuatına ve 8 Mayıs 1996 tarihli "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması"na göre yapılır.
3. Göçmen işçiler, ev sahibi ülkenin mevzuatına göre sosyal güvenlik hakkına sahiptir.

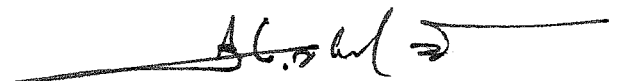

Madde 13

1. Ev sahibi ülkedeki ikamet izninin açıkça geçimi sağlamaya yönelik faaliyetin süresine bağlı olduğu durumlar hariç olmak kaydıyla, göçmen işçilerin çalışma izinlerinin süresi dolmadan, geçimini sağlamaya yönelik faaliyetin bitmiş olması gerekçe gösterilerek ikamet izinleri geri alınmaz. Bu tür göçmen işçiler, yeni iş arama faaliyetlerinde bulunma ve aktif işgücü hizmetlerinden yararlanma hakkına sahiptir.
2. Göçmen işçiyle yapılan sözleşmenin ev sahibi ülkenin mevzuatında belirtilen gerekçelerden dolayı işveren tarafından erken feshi durumunda, işveren ev sahibi ülkenin mevzuatında ve sözleşmede belirtilen tazminatı göçmen işçiye öder.

Madde 14

1. Göçmen işçinin iş kazası, meslek hastalığı veya diğer sağlık sorunlarına maruz kalması halinde, göçmen işçi ve hak sahipleri ev sahibi ülkenin mevzuatında yer alan yardımlara hak kazanır.
2. Gerekliğinde, Akit Taraflar göçmen işçilerin veya aile fertlerinin cenazelerinin kendi Devletlerine nakli için gerekli kolaylıkları sağlarlar. Cenaze yardımları ev sahibi ülkenin mevzuatına göre karşılanır.
3. Bir göçmen işçinin veya aile ferdinin ölümü halinde, eğer ölen kişi, mal varlığını, alacaklarını, borçlarını ve ölümü ile ilgili tazminat alma hakkı bıraktıysa, Akit Taraflar ilgili kişilere konunun ivedilikle halli için gerekli yardımı sağlarlar. Bu sorunların halledilmesi bu Anlaşmanın ve ilgili iki taraflı veya çok taraflı anlaşmaların ışığında yürürlükteki ulusal yasalar çerçevesinde gerçekleştirilir.
4. Ev sahibi ülkenin ilgili makamı, göçmen işçinin daimi ikametini bulunduğu Akit Tarafın diplomatik misyonuna ya da konsolosluğuna ve yetkili makamlarına göçmen işçinin ölümünü derhal bildirir.

Madde 15

Göçmen işçi tarafından, göç kayıtlarına ilişkin kuralların ihlal edilmesi, ikamet yerinin seçimi ya da taşınması gibi ev sahibi ülkeye giriş kurallarının ya da ikamet rejiminin ihlal edilmesi halinde ev sahibi ülkenin mevzuatında ön görülen sürece göre göçmen işçi sorumlu olur ve gönderen ülke tarafından yapılan tüm masraflar göçmen işçi tarafından tazmin edilir.

Madde 16

Akit Taraflardan her biri, ev sahibi ülkenin mevzuatına göre, gönderen ülke tarafından belgelendirilen diplomaları, eğitim sertifikalarını, unvan, rütbe, nitelik gösteren belgeleri ve çalışma faaliyetinin icrası için gerekli olan diğer belgeleri tanır.

Madde 17

Akit Taraflar arasında bu Anlaşmanın yorumlanması ya da uygulanmasından doğabilecek uyuşmazlıklar, bu Anlaşmanın 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca kurulan ortak çalışma grubunun müzakere ve istişareleri yoluyla çözülür.

Madde 18

Bu Anlaşmada yapılacak değişiklikler ve Anlaşmaya yapılacak ilaveler, Akit Tarafların karşılıklı rızalarıyla ile yapılır. Değişiklik ve ilaveler bu Anlaşmanın 19 uncu maddesinde belirlenen şekilde yürürlüğe girer.

Madde 19

1. Bu Anlaşma, Akit Tarafların, yürürlüğe girmesi için gerekli iç usullerin tamamlandığını birbirlerine diplomatik kanallardan bildirdiği son yazılı bildirim alınmasıyla yürürlüğe girer.

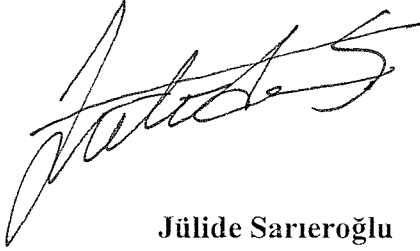

2. Bu Anlaşma süresiz olarak akdedilmiştir. Akit Taraflardan biri diğer tarafa diplomatik kanallardan yazılı bildirimde bulunmak suretiyle bu anlaşmayı feshedebilir. Bu durumda, bu bildirim alındığı tarihten itibaren 6 aylık sürenin dolmasıyla bu Anlaşma sona erer.

Bu Anlaşma, Taşkent'te, 30 Nisan 2018 tarihinde Türkçe, Özbekçe ve İngilizce dillerinde bütün metinler eşit derecede geçerli olmak üzere ikişer nüsha olarak düzenlenmiş ve imzalanmıştır. Bu Anlaşma hükümlerine ilişkin yorum farklılıkları olması halinde İngilizce metin esas alınır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

Adına

Jülide Sarıeroğlu

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti

Adına

Sherzod Kudbiyev

İstihdam ve Çalışma İlişkileri Bakanı

**AGREEMENT BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN ON THE
PROTECTION OF THE RIGHTS OF MIGRANT WORKERS AND THEIR
FAMILY MEMBERS**

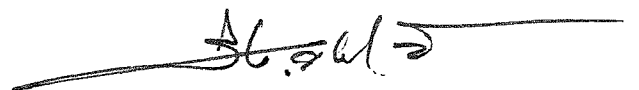
The Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Uzbekistan (hereinafter referred as the “Contracting Parties”), due to the necessity of legal regulation of the process of labor migration between both Parties, desiring to ensure the protection of the social, economic and other rights of migrant workers, guided by universally recognized norms and principles of international law, have agreed as follows:

Article 1

This Agreement shall regulate the provisions relating the protection of the rights of migrant workers, who are citizens of the Republic of Uzbekistan and their family members in Turkey, and migrant workers, who are citizens of the Republic of Turkey and their family members in Uzbekistan.

Article 2

1. This Agreement shall apply to all migrant workers irrespective of sex, race, language, religion or belief, political or other opinion, ethnic or social origin, age, economic, property, marital status and any other characteristic not associated with labor qualities.
2. Any provision of this Agreement shall not exempt migrant workers from the obligation to comply with the legislation of the host country and respect the culture and traditions of the host country.

Article 3

The terms used in this Agreement:

- a) **migrant worker:** a citizen of the State of either Contracting Party legally residing in the territory of the State of the other Contracting Party and legally engaged in a paid employment,
- b) **contract:** agreement concluded to regulate the labor relationship between employer and migrant worker,
- c) **labor activity:** the work of a migrant worker in accordance with a concluded contract for the performance of work in accordance with the procedure and on conditions determined by the legislation of host country,
- d) **employer:** a legal entity or natural person who employs migrant workers in accordance with the contract concluded with them in the manner prescribed by the legislation of the host country,
- e) **host country:** the State of the Contracting Party to which the migrant worker arrived for employment,
- f) **family members of a migrant worker:** spouse of migrant worker and his/her children under 18 years of age , who are dependents according to the legislation of the host country.

Article 4

1. Migrant workers shall work in the host country in accordance with the contract they conclude with employers according to its legislation.
2. The Contracting Parties shall not be liable for obligations arising from contract concluded between employer and migrant worker within the framework of this Agreement.

Article 5

1. The bodies of the Contracting Parties, responsible for the implementation of this Agreement (hereinafter referred to as the “competent authorities”) shall be:

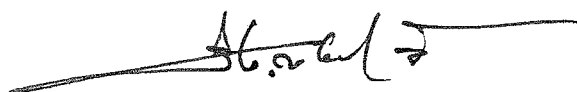
For the Republic of Turkey:

- a) Ministry of Labor and Social Security,
- b) Ministry of Interior.

For the Republic of Uzbekistan:

- a) Ministry of Employment and Labor Relations,
- b) Ministry of Internal Affairs,
- c) Agency for Foreign Labor Migration under the Ministry of Employment and Labor Relations.

2. In case of changes related to the competent authorities, the Contracting Parties shall notify each other of such changes through diplomatic channels.
3. The competent authorities shall establish a joint working group to resolve issues related to the implementation of this Agreement.
4. The competent authorities shall inform each other of followings:
 - a) the legislation of the States of the Contracting Parties regulating recruitment and employment of migrant workers and amendments made in this legislation,
 - b) legal procedures about the entry to and departure from the country and the amendments in such procedures,
 - c) living conditions of migrant workers,
 - d) labor market conditions of the States of the Contracting Parties,
 - e) institutions for the development of regional cooperation in the field of foreign labor migration and their activities.

5. For the purposes of implementing this Agreement, each of the Contracting Parties may open a representative office of its competent authority in the territory of the State of the other Contracting Party.

Article 6

1. This Agreement shall not apply to the following persons:
 - a) citizens of the Contracting Parties, who are posted or hired to work at the headquarters and representative office of international organizations, as well as to official representations of the State of one Contracting Party located in the territory of the State of the other Contracting Party;
 - b) citizens of the State of either Contracting Party, who are posted or hired abroad by that Contracting Party or on its behalf, to participate in the implementation of development programs or other programs of cooperation, the status of which is regulated by a separate agreement with the host country, and who, in accordance with this Agreement are not migrant workers;
 - c) asylum seekers, international protection applicants, international protection beneficiaries, persons under temporary protection, refugees and stateless persons;
 - d) citizens who are employed by a branch or permanent representation of an undertaking in the territory of the State of a Contracting Party other than the other Contracting Party in the territory of the State of which it has its registered office;
 - e) citizens of the State of one Contracting Party working for the foreign press and broadcasting organizations accredited in the territory of the State of the other Contracting Party;
 - f) students.

Article 7

The entry of migrant workers into the host country, stay in the country, as well as the departure from the country shall be carried out in accordance with the legislation of the host country and international agreements to which the host country is party.

Article 8

The Contracting Parties shall regulate migration flows in their countries and cooperate to prevent illegal labor activity.

Article 9

1. Migrant workers shall have right to rest in accordance with the legislation of the host country and the terms of the contract.
2. Migrant workers can be released from work on official holidays of the State of the Contracting Party in which they are citizens, by consent of the employer of the host country. The conditions for such release shall be determined in the contract.
3. Medical care for migrant workers shall be provided in accordance with the legislation of the host country.
4. Migrant workers shall have right to receive information from the competent authorities of the host country, regarding the working conditions and residence, as well as rights and obligations arising from the legislation of the host country.
5. A migrant worker shall have right to invite members of his/her family to the host country to live together in accordance with the legislation of the host country.

Article 10

1. The payment and other working conditions of migrant workers shall be regulated by the contract.
2. Remuneration of labor of migrant workers shall not be lower, and working conditions shall not be less favorable than that of citizens of the host country, having the same position, specialty, qualifications and performing similar work.

Article 11

When a migrant worker quits job in the host country, the employer shall submit to him/her the document, indicating the nature and type of work, duration of the work activity, as well as the qualification of the worker.

Article 12

1. Migrant workers may freely transfer their earnings outside the host country.
2. Taxation of the income of migrant workers shall be carried out in accordance with the legislation of the host country and the Agreement between the Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Uzbekistan for the Avoidance of Double Taxation with Respect to Taxes on Income dated 8 May 1996.
3. Migrant workers shall have right to social security in accordance with the legislation of the host country.

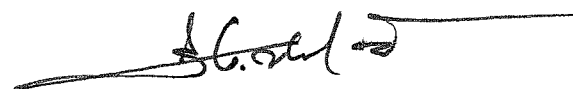
A handwritten signature in black ink, appearing to be "S. N. G. / 2", is located at the bottom right of the page. The signature is written in a cursive style and is positioned below the main text area.

Article 13

1. Migrant workers shall not lose their authorization of residence by the mere fact of the termination of their remunerated activity prior to the expiration of their work permit, except where the authorization of residence is expressly dependent upon the specific remunerated activity for which they were admitted. Such migrant workers shall have right to seek alternative employment and benefit from active labor market services.
2. In the case of an early termination of the contract by the initiative of the employer due to the reasons laid down in the legislation of the host country, the employer shall give the migrant worker compensation prescribed under the contract and the legislation of the host country.

Article 14

1. If the migrant worker is exposed to work accidents, occupational diseases or other health problems, the migrant worker and survivors shall be entitled to benefits under the legislation of the host country.
2. When necessary, the Contracting Parties shall provide the necessary facilities for the transfer of the migrant workers' or members of the family's funeral to their respective States. Death grants shall be compensated according to the legislation of the host country.
3. In case of the death of a migrant worker or a family member in the host country, if he/she left properties, rights, obligations and entitlement to take compensation for the death, the Contracting Parties shall provide the necessary assistance to relevant persons for the immediate settlement of the case. The resolution of these problems shall be carried out within the scope of this Agreement and the legislation of the host country in force in the light of the bilateral or multilateral agreements.

4. The concerned authority of the host country shall immediately inform the diplomatic mission or consular office and respective competent authorities of the other Contracting Party about the death of the migrant worker.

Article 15

In case of violation of the rules of entry into the territory of the host country or the regime of residence by the migrant worker, violation of the rules of migration registration, movement or the procedure for choosing the place of residence, he/she shall be liable according to the procedure stipulated by the legislation of the host country and all expenses made by sending country shall be compensated by migrant workers.

Article 16

Each of the Contracting Parties shall recognize the diplomas, educational certificates, documents holding the title, rank, qualification and other documents necessary for the performance of labor activity, all of which are documented by sending country according to the legislation of the host country.

Article 17

Disputes between the Contracting Parties that may arise in the interpretation or application of this Agreement shall be settled through negotiations and consultations of the joint working group established pursuant to paragraph 3 of Article 5 of this Agreement.

Article 18

Amendments and additions to this Agreement shall be made by mutual consent of the Contracting Parties. These amendments and additions shall enter into force as set out in Article 19 of this Agreement.

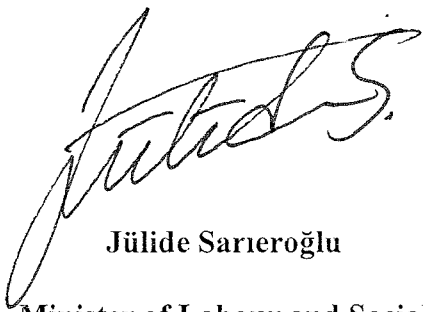
A handwritten signature in black ink, appearing to be 'H. S. Al...', is written at the bottom right of the page. The signature is written over a horizontal line.

Article 19

1. This Agreement shall enter into force upon receiving the last written notification of the fulfilment of the domestic procedures necessary for its entry into force by the Contracting Parties through the diplomatic channels.
2. This Agreement is concluded for an indefinite period. Each Contracting Party may terminate this Agreement by notifying the other Contracting Party in writing through diplomatic channels. In this case, this Agreement shall terminate upon the expiration of 6 months from the date of receipt of such notice.

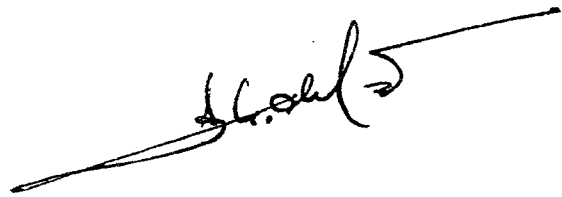
Done and signed at Tashkent on 30 April 2018 in duplicate, each in the Turkish, Uzbek and English languages, all texts being equally authentic. In the event of any discrepancy in the interpretation of the provisions of this Agreement, the English text shall prevail.

**For the Government
of the Republic of Turkey**

Jülide Sarıeroğlu
**Minister of Labour and Social
Security**

**For the Government
of the Republic of Uzbekistan**

Sherzod Kudbiyev
**Minister of Employment and Labor
Relations**

**Туркия Республикаси Ҳукумати билан Ўзбекистон Республикаси
Ҳукумати ўртасида меҳнат мигрантлари ва уларнинг оила
аъзолари ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида
БИТИМ**

Туркия Республикаси Ҳукумати ва Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати, кейинги ўринларда «Аҳдлашувчи Томонлар» деб аталувчилар,

ҳар иккала Томон ўртасида меҳнат миграцияси жараёнларини ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солиш заруриятидан келиб чиқиб,

меҳнат мигрантларининг ижтимоий, иқтисодий ва бошқа ҳуқуқлари ҳимоя қилинишини таъминлаш истагида,

ҳалқаро ҳуқуқнинг умум эътироф этилган нормалари ва принципларига таянган ҳолда,

қуйидагилар тўғрисида келишиб олдилар:

1-модда

Мазкур Битим Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ҳисобланган Туркиядаги меҳнат мигрантлари ва уларнинг оила аъзолари ҳамда Туркия Республикаси фуқаролари ҳисобланган Ўзбекистондаги меҳнат мигрантлари ва уларнинг оила аъзолари ҳуқуқларини ҳимоя қилиш масалаларини тартибга солади.

2-модда

1. Мазкур Битим жинси, ирқи, тили, дини ва эътиқоди, сиёсий ва бошқа қарашлари, этник ва ижтимоий келиб чиқиши, ёши, иқтисодий, мулкӣ, оилавий ҳолати ва меҳнат сифатлари билан боғлиқ бўлмаган бошқа ҳар қандай хусусиятлардан қатъи назар, барча меҳнат мигрантлари учун амал қилади.

2. Мазкур Битимдаги ҳеч бир қоида меҳнат мигрантларини қабул қилувчи мамлакатнинг қонунчилигига бўйсунуш ва қабул қилувчи мамлакат маданияти ва анъаналарини ҳурмат қилиш мажбуриятидан озод қилмайди.

3-модда

Мазкур Битимда қуйидаги атамалар қўлланилади:

а) «**меҳнат мигранти**» – Аҳдлашувчи Томонлардан бири давлатининг бошқа Аҳдлашувчи Томон давлати ҳудудида қонуний равишда яшайдиган ва қонуний асосда ҳақ тўланадиган меҳнат фаолияти билан шуғулланадиган фуқароси;

б) «**шартнома**» – иш берувчи ва меҳнат мигранти ўртасидаги меҳнат муносабатларини тартибга солиш учун тузилган битим;

с) «**меҳнат фаолияти**» – меҳнат мигрантининг қабул қилувчи мамлакат қонунчилигида белгиланган тартибда ва шартларда ишни бажариш учун тузилган шартнома асосидаги фаолияти;

д) «**иш берувчи**» – қабул қилувчи мамлакат қонунчилигида назарда тутилган тартибда тузилган меҳнат шартномалари асосида меҳнат мигрантларини ишга ёллайдиган юридик ёки жисмоний шахс;

е) «**қабул қилувчи мамлакат**» – меҳнат фаолиятини амалга ошириш мақсадида меҳнат мигранти ташриф буюрган Аҳдлашувчи Томон давлати;

ф) «**меҳнат мигрантининг оила аъзолари**» – меҳнат мигрантининг турмуш ўртоғи ва қабул қилувчи мамлакат қонунчилигига мувофиқ унинг қарамоғида бўлган, 18 ёшга тўлмаган фарзандлари.

4-модда

1. Меҳнат мигрантлари қабул қилувчи мамлакат қонунчилигига мувофиқ иш берувчилар билан тузилган шартномалар асосида қабул қилувчи мамлакатда меҳнат фаолиятини амалга оширадилар.

2. Аҳдлашувчи Томонлар мазкур Битим доирасида иш берувчи ва меҳнат мигранти ўртасида тузилган шартномалардан келиб чиқадиган мажбуриятлар бўйича жавобгар бўлмайдилар.

5-модда

1. Мазкур Битимни амалга ошириш учун масъул бўлган Аҳдлашувчи Томонларнинг органлари (кейинги ўринларда – ваколатли органлар) қуйидагилар ҳисобланади:

Ўзбекистон Республикаси учун:

а) Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги;

б) Ички ишлар вазирлиги;

с) Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳузуридаги Ташқи меҳнат миграцияси масалалари агентлиги.

Туркия Республикаси учун:

- a) Меҳнат ва ижтимоий муҳофаза вазирлиги;
- b) Ички ишлар вазирлиги.

2. Ваколатли органлар билан боғлиқ ўзгаришлар содир бўлган тақдирда, Аҳдлашувчи Томонлар бир-бирларини дипломатик каналлар орқали хабардор этадилар.

3. Ваколатли органлар мазкур Битимни амалга ошириш билан боғлиқ бўлган масалаларни ҳал қилиш учун қўшма ишчи гуруҳ тузадилар.

4. Ваколатли органлар қуйидагилар тўғрисида бир-бирларини хабардор этадилар:

a) меҳнат мигрантларини ишга ёллаш ва ишга жойлаштиришни тартибга соладиган Аҳдлашувчи Томонлар давлатларининг конунчилиги ҳамда уларга киритилган ўзгартириш ва қўшимчалар;

b) мамлакатга кириш ва мамлакатдан чиқиш бўйича қонуний тартиб-таомиллар ва тартиб-таомилларга киритилган ўзгартириш ва қўшимчалар;

c) меҳнат мигрантларининг яшаш шароитлари;

d) Аҳдлашувчи Томонлар давлатларининг меҳнат бозоридаги шарт-шароитлар;

e) ташқи меҳнат миграцияси соҳасида минтақавий ҳамкорликни ривожлантириш институтлари ва уларнинг фаолияти.

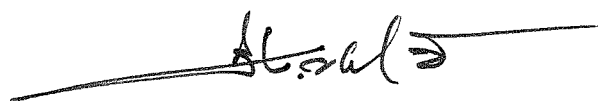
5. Мазкур Битимни амалга ошириш мақсадида Аҳдлашувчи Томонларнинг ҳар бири бошқа Аҳдлашувчи Томон давлати ҳудудида ўз ваколатли органининг ваколатхонасини очиши мумкин.

6-модда

1. Мазкур Битим қуйидаги шахсларга нисбатан қўлланилмайди:

a) Аҳдлашувчи Томонлар давлатларининг халқаро ташкилотлар штаб-квартиралари ва ваколатхоналарида ишлашга ёлланган ёки ишга юборилган, шунингдек, бошқа Аҳдлашувчи Томон давлати ҳудудида жойлашган бир Аҳдлашувчи Томон давлатининг расмий ваколатхоналарига ишга юборилган фуқаролари;

b) мақоми қабул қилувчи мамлакат билан алоҳида битим асосида тартибга солинадиган ҳамда мазкур Битимга мувофиқ меҳнат мигранти ҳисобланмайдиган, Аҳдлашувчи Томонлардан бири тарафидан ёки унинг номидан тараққиёт дастурлари ёки ҳамкорликнинг бошқа дастурларини амалга оширишда иштирок этиш учун ишга ёлланган ёки ишга юборилган бошқа Аҳдлашувчи Томон давлати фуқаролари;

с) бошпана излаётганлар, халқаро ҳимояда бўлган мурожаат этувчилар, халқаро ҳимоядаги бенефициарлар, вақтинча ҳимояда бўлган шахслар, қочоқлар ва фуқаролиги бўлмаган шахслар;

д) Аҳдлашувчи Томон давлатларидан бирининг ҳудудидаги бошқа Аҳдлашувчи Томондан рўйхатдан ўтган ташкилотнинг филиали ёки доимий ваколатхонаси томонидан ишга ёлланган фуқаролар;

е) Бир Аҳдлашувчи Томон давлатининг бошқа Аҳдлашувчи Томон давлати ҳудудида аккредитациядан ўтган хорижий матбуот ва радиоэшиттириш ташкилотларида фаолият олиб борадиган фуқаролари;

ф) талабалар.

7-модда

Меҳнат мигрантларининг қабул қилувчи мамлакат ҳудудига кириши, ушбу мамлакат ҳудудида бўлиши, шунингдек, ушбу мамлакатдан чиқиши қабул қилувчи мамлакат қонунчилиги ва қабул қилувчи мамлакат иштирок этадиган халқаро шартномаларга мувофиқ амалга оширилади.

8-модда

Аҳдлашувчи Томонлар ўз мамлакатларида миграция оқимини тартибга соладилар ва ноқонуний меҳнат фаолиятини олдини олишда ҳамкорлик қиладилар.

9-модда

1. Меҳнат мигрантлари қабул қилувчи мамлакат қонунчилигига ва меҳнат шартномаси шартларига мувофиқ дам олиш ҳуқуқига эга.

2. Меҳнат мигрантлари қабул қилувчи мамлакат иш берувчилари билан келишган ҳолда улар фуқаролари ҳисобланган Аҳдлашувчи Томон давлатининг расмий байрам кунларида меҳнат фаолиятидан озод қилиниши мумкин. Меҳнат фаолиятидан озод қилиш шартлари меҳнат шартномаси билан белгиланади.

3. Меҳнат мигрантларига тиббий хизмат кўрсатиш қабул қилувчи мамлакат қонунчилигига мувофиқ таъминланади.

4. Меҳнат мигрантлари қабул қилувчи мамлакатнинг ваколатли органларидан меҳнат фаолиятини амалга ошириш, мамлакатда бўлиш тартиби ва шартлари, шунингдек, қабул қилувчи мамлакат қонунчилигидан келиб чиқувчи ҳуқуқ ва мажбуриятлар бўйича маълумот олиш ҳуқуқига эгадирлар.

5. Меҳнат мигранти қабул қилувчи мамлакат қонунчилигига мувофиқ қабул қилувчи мамлакатга биргаликда яшаш учун ўз оила аъзоларини таклиф қилиш ҳуқуқига эга.

10-модда

1. Меҳнат мигрантининг меҳнатига ҳақ тўлаш ва бошқа меҳнат шaroитлари меҳнат шартномасига мувофиқ тартибга солинади.

2. Меҳнат мигрантларининг меҳнатига ҳақ тўлаш аynи лавозим, мутахассислик, малака ва айнан ўхшаш ишни бажарадиган қабул қилувчи мамлакат фуқаролариникидан қуйроқ бўлмаслиги, меҳнат шaroитлари қулайлиги камроқ бўлмаслиги зарур.

11-модда

Меҳнат мигранти қабул қилувчи мамлакатдан чиқиб кетаётганда, иш берувчи унга бажарилган ишнинг тури ва хусусияти, меҳнат фаолиятининг давомийлиги, шунингдек, олинган малака тўғрисидаги ҳужжатни тақдим этади.

12-модда

1. Меҳнат мигрантлари ишлаб топган маблағни қабул қилувчи мамлакат ҳудудидан ўз мамлакатига эркин ўтказишни амалга ошириши мумкин.

2. Меҳнат мигрантларининг даромад солиғи қабул қилувчи мамлакат қонунчилигига ҳамда 1996 йил 8 майда имзоланган Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати билан Туркия Республикаси Ҳукумати ўртасида даромадларга икки томонлама солиқ солишга йўл қўймаслик тўғрисида Битимга мувофиқ амалга оширилади.

3. Меҳнат мигрантлари қабул қилувчи мамлакат қонунчилигига мувофиқ ижтимоий таъминот ҳуқуқига эгадирлар.

13-модда

1. Меҳнат мигрантлари ҳақ тўланадиган меҳнат фаолияти тугаши билан меҳнат қилиш рухсатномаси муддати тугагунга қадар уларнинг яшаш учун рухсатномаси ўз кучида қолади, яшаш учун рухсатнома маълум бир тўланадиган меҳнат билан тўғридан-тўғри боғлиқ бўлган ҳолатлар бундан мустасно. Бундай меҳнат мигрантлари муқобил ишларни излаш ва меҳнат бозорининг фаол хизматларидан фойдаланиш ҳуқуқига эга.

2. Қабул қилувчи мамлакат қонунчилигида ўрнатилган сабабларга кўра иш берувчининг ташаббуси билан меҳнат шартномаси муддатидан олдин бекор қилинадиган ҳолларда, иш берувчи меҳнат мигрантига қабул қилувчи мамлакат қонунчилиги ва шартномаларда назарда тутилган компенсацияни тўлаши зарур.

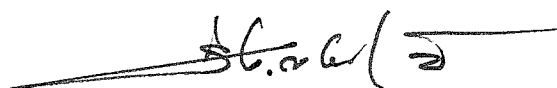
14-модда

1. Агар меҳнат мигранти ишлаб чиқаришда бахтсиз ҳодисага дучор бўлса, касбий касалликларга чалинса ёки соғлиғи билан бошқа муаммоларга дуч келса, меҳнат мигранти ва бошқа тирик қолган шахслар қабул қилувчи мамлакат қонунчилигига мувофиқ моддий ёрдам олиш ҳуқуқига эга.

2. Зарур ҳолларда, Аҳдлашувчи Томонлар меҳнат мигрантларини ва уларнинг оила аъзоларини ўз мамлакатларига олиб келиш, дафн маросимларини ташкил этиш учун зарур шароитларни таъминлайди. Ўлим бўйича тўловлар қабул қилувчи мамлакат қонунчилигига мувофиқ амалга оширилади.

3. Меҳнат мигранти ёки унинг оила аъзоларидан бири қабул қилувчи мамлакат ҳудудида вафот этган тақдирда, агар ундан мол-мулк, ҳуқуқлар, мажбуриятлар ва ўлим учун компенсация олиш ҳуқуқи қоладиган бўлса, Аҳдлашувчи Томонлар вазиятни зудлик билан ҳал қилиш учун тегишли шахсларга зарур бўлган ёрдамни кўрсатадилар. Ушбу муаммоларни ҳал этиш мазкур Битим ҳамда икки томонлама ёки кўп томонлама шартномалар асосида амалда бўлган қабул қилувчи мамлакатнинг қонунчилиги доирасида амалга оширилади.

4. Қабул қилувчи мамлакатнинг тегишли органи бошқа Аҳдлашувчи Томоннинг дипломатик ваколатхонаси ёки консуллик муассасаси ёхуд тегишли ваколатли органига меҳнат мигрантининг ўлими тўғрисида зудлик билан хабар беради.

15-модда

Меҳнат мигранти томонидан қабул қилувчи мамлакат ҳудудига кириш ёки яшаш режими қоидалари, миграция рўйхатидан ўтиш қоидалари, ҳаракатланиш ёки яшаш жойини танлаш тартиби бузилган тақдирда, меҳнат мигранти қабул қилувчи мамлакат қонунчилигида назарда тутилган тартиб-қоидаларга мувофиқ жавобгарликка тортилади ҳамда юборувчи мамлакат томонидан қилинган барча харажатлар меҳнат мигрантлари томонидан қопланади.

16-модда

Ҳар бир Аҳдлашувчи Томон дипломларни, таълим тўғрисидаги гувоҳномаларни, унвон, даража ва малакани ўз ичига олган ҳужжатларни ва меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун лозим бўлган бошқа ҳужжатларни, қабул қилувчи мамлакат қонунчилигига мувофиқ юборувчи мамлакат томонидан тасдиқланган барча ҳужжатларни тан олади.

17-модда

Аҳдлашувчи Томонлар ўртасида мазкур Битимни талқин қилиш ёки қўллашда юзага келадиган низолар мазкур Битимнинг 5-моддаси 3-бандига мувофиқ тузиладиган қўшма ишчи гуруҳининг музокаралари ва маслаҳатлашувлари орқали ҳал қилинади.

18-модда

Мазкур Битимга ўзгартириш ва қўшимчалар Аҳдлашувчи Томонларнинг ўзаро келишувига кўра киритилади. Бундай ўзгартириш ва қўшимчалар мазкур Битимнинг 19-моддасида белгиланган тартибда кучга киради.

19-модда

1. Мазкур Битим Аҳдлашувчи Томонлар унинг кучга кириши учун зарур бўлган давлат ички процедураларини бажарганликлари тўғрисида сўнгги ёзма хабарномани дипломатик каналлар орқали олганидан бошлаб кучга киради.

2. Мазкур Битим номуайян муддатга тузилади. Ахдлашувчи Томонлардан ҳар бири мазкур Битимнинг амал қилишини бошқа Ахдлашувчи Томонни бу тўғрисида дипломатик каналлар орқали ёзма хабардор қилиш орқали тугатиши мумкин. Бундай ҳолатда, мазкур Битим тегишли хабарнома олинган санадан бошлаб, 6 ой ўтгандан сўнг тугатилади.

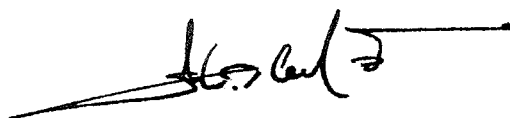
Тошкент шаҳрида, 2018 йил 30 апрелда, икки нусхада, ҳар бири турк, ўзбек ва инглиз тилларида тузилди, бунда барча матнлар тенг аутентикдир. Мазкур Битим қоидаларини талқин қилишда тавофутлар юзага келган тақдирда, инглиз тилидаги матн устувор ҳисобланади.

Туркия Республикаси
Ҳукумати номидан

Юлиде Сараероглу
Меҳнат ва ижтимоий
муҳофаза вазири

Ўзбекистон Республикаси
Ҳукумати номидан

Шерзод Кудбиев
Бандлик ва меҳнат
муносабатлари вазири